

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Цветелина Александрова Ганкова – Иванова

Член на научното жури в процедура

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

по професионално направление 3.5. – Обществени комуникации и информационни науки

– Книгознание, библиотекознание, библиография

Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“

Философски факултет

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Автор на дисертационния труд: Димитър Георгиев Русков

Научен ръководител: Доц. д-р Елица Лозанова - Белчева

Тема на дисертационния труд: “Ролята на обществената библиотека в контекста на имиграционната и интеграционна политика на Холандия”

Изготвила становището:

Доц. д-р Цветелина Александрова Ганкова - Иванова,
катедра “Социални и стопански науки”, Стопански факултет, Технически университет – Габрово, научна специалност 05.02.01 Политическа икономика (Микроикономика, Макроикономика)

Данни за докторанта и докторантурата:

Димитър Георгиев Русков е завършил Софийски университет „Св. Климент Охридски”, ОКС „Магистър по библиотечно-информационни науки”. След завършването на курс по „Социални мрежи и интернет приложения и тяхното внедряване в ежедневната библиотечна работа” придобива квалификация „Треньор по социални мрежи”. Работи като

библиотечно-информационен работник първоначално в Градска библиотека, Харлем, Холандия, а в момента – в Столична библиотека, Амстердам, Холандия.

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № ВД38-275/11.06.2019 г. на ректора на СУ „Св.Кл.Охридски“ съобразно нормативните изисквания на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ за придобиване на ОНС „Доктор“ и на нормативните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Данни за дисертацията:

Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е обсъден на заседание на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“, Философски факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и предложен за защита по реда на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Темата на дисертационния труд е **“Ролята на обществената библиотека в контекста на имиграционната и интеграционна политика на Холандия”** и тя изцяло отразява съдържанието на дисертацията.

В дисертационния труд прецизно е формулиран обектът и предметът на изследването, основната цел и изследователските задачи, които се решават за нейното постигане. Те съответстват на тематичното направление, в което докторантът провежда своите научни изследвания и развива научните си търсения.

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, библиография и четири приложения. Общият обем е 242 страници, от които 220 основен текст. Текстът съдържа 20 броя фигури и 3 броя таблици. Използваната литература обхваща общо 153 заглавия, от които 41 броя заглавия на български език, 31 броя на английски език и 81 на холандски език. Приложенията са 4 на брой и съдържат формулярите на проведените емпирични изследвания (анкетни проучвания, фокус-група, дълбочинно интервю) – в общ обем 12 страници.

С тези си характеристики дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България.

Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд е актуална и важна с оглед на нарастващата имиграционна вълна към Европа и възникващата необходимост от интеграцията на имигрантите в Европейския съюз и в отделните страни членки, в т.ч. и в Холандия. **Изборът** на темата е продиктуван от ролята на обществените библиотеки за интеграцията на чужденците като ново изследователско поле.

Основната цел на настоящия труд е чрез проследяване развитието на холандската имиграционна политика и интеграционни модели и чрез анализ на библиотечни практики за работата с имигранти в различни обществени библиотеки (и по-специално на Столична библиотека - Амстердам), да се създаде препоръчителен модел за библиотечно-информационно обслужване, обучение и социална интеграция на имигранти. **Задачите**, свързани с изпълнението на поставената цел на изследването, са следните: 1. Да се направи преглед на развитието на имиграцията и да се изведат общи характеристики в имиграционния процес. 2. Да се представи обстоен преглед на политиката на Холандия в областта на имиграционната и интеграционна политика, като се анализира законовата рамка. 3. Да се направи анализ и оценка на работата с имигранти на обществените библиотеки в Холандия и да се направи съпоставителен преглед на имигрантските услуги на водещи обществени библиотеки от страни на ЕС. 4. Да се проведат емпирични изследвания, за да се очертаят основните характеристики на библиотечното обслужване за имигранти и тяхното мнение за предлаганите от библиотеката услуги. 5. Да се направи препоръчителен модел за библиотечно-информационно обслужване на имигранти, който да е приложим за холандските и други обществени библиотеки в страни с големи мигрантски популации.

Обект на изследването е обществената библиотека, като институция, включена в процеса на интеграция на имигрантите и запазване на културното многообразие. **Предмет на дисертационния труд** е библиотечната практика по създаване и развитие на специализирани ресурси и услуги за имигрантска целева група в обществените

библиотеки, в контекста на промените в имиграционната и интеграционна политика на Холандия от началото на ХХІ век.

Дисертантът формулира две работни *хипотези*, които впоследствие биват потвърдени в хода на дисертационните изследвания.

В дисертационния труд са използвани такива *изследователски методи*, като: изследване на научната литература и синтезиране на основни теоретични постановки, исторически, сравнителен и правен анализ, както и количествени и аналитични методи за сравнение на добри практики, анализ на емпирични данни (анкети, фокус група, дълбочинно интервю и веб-изследване). Приложени са системният подход и сравнителният метод.

Структурата на дисертацията включва увод, изложение в три глави, заключение, библиография и приложения. Обемът на дисертационния труд отговаря на приетите академични стандарти. Обработен е значителен обем от литературни източници. Със своите анализи авторът демонстрира висока компетентност по изследваната проблематика. В съответствие с дефинираните основна цел и задачи в *заключението* са обобщени направените проучвания, анализи и изследвания. Формулирани са по-важните изводи, подкрепящи и потвърждаващи изследователските хипотези на дисертацията; предлагат се решения за подобряване на дейността за работа с имигранти в Холандия; извеждат се препоръки за създаване на услуги за имигранти в обществените библиотеки въз основа на примерен библиотечно-информационен модел с услуги за целевата група. По този начин дисертацията представлява успешно завършено самостоятелно научно изследване с резултати, които са представени разбираемо, логично и аргументирано.

Прави впечатление високото качество на прилагания *научен апарат*, цитирането на литературните източници и библиографията отговарят на съответните изисквания.

Авторефератът правилно отразява основните факти, аргументи, заключения и приносните моменти на дисертацията, като е изготвен съгласно необходимите изисквания. Спазени са правилата на научната етика.

Авторските *публикации* по темата са 5 броя на български език и 1 в съавторство с научният ръководител, три интервюта в холандски библиотечни издания и една статия в холандското списание Les. Всичко това показва, че научните изследвания и резултати от докторантската разработка са намерили отражение в научните издания.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд:

Въз основа на проведеното теоретично и емпирично изследване се открояват следните по-важни приноси в дисертационния труд, които са формулирани на стр.42 от автореферата:

Научни приноси с теоретичен характер:

Първо: В дисертационното изследване се прилага нов подход за аналитично представяне на имиграционните политики и интеграционните модели като се акцентира върху ролята на обществената библиотека в процеса на интеграция на имигрантите.

Второ: Направен е обстоен преглед на холандската имиграционна и интеграционна политика и чрез сравнително-правен анализ са проследени промените в основната законова рамка, касаеща имиграционните и интеграционни процеси в страната (“Закон за чужденците” (1975, 2000 г.), “Закон за гражданска интеграция” (1998, 2006, 2012, 2013 г.) и “Закон за гражданска интеграция в чужбина” (2006 г.).

Трето: Детайлно е анализирана работата с имигранти на обществените библиотеки в Холандия през условно разделените за целите на дисертационното изследване два периода (1970 - 2000 г. и 2000 - 2018 г.) с фокус върху промените в холандската имиграционна и интеграционна политика и преминаването ѝ от либерален към консервативен модел.

Научни приноси с практико-приложен характер:

Първо: Чрез теоретични и емпирични изследвания е направен сравнителен анализ на работата с имигрантска целева група в обществените библиотеки в Холандия и обществени библиотеки от столичните градове на всички страни членки на ЕС като са очертани основните проблемни области и са изведени препоръки за тяхното преодоляване.

Второ: Създаден е собствен препоръчителен модел за библиотечно-информационно обслужване на имигранти, приложим за холандските и други обществени библиотеки в страни с големи мигрантски популации.

Въпроси по дисертационния труд

При отчитане на безспорните достойнства на дисертационното изследване, свързано с ролята на обществената библиотека в контекста на имиграционната и интеграционна политика на Холандия, към докторанта имам следните въпроси:

1. Смятате ли, че имиграционната и интеграционна политика на Холандия ще претърпи нови промени (най-вече в законодателен план) в следващите 5-10 години и ако да, то в каква посока ще бъдат - отново в консервативната линия или в по-либерален вариант, или в друг план?
2. Моделът за библиотечно-информационно обслужване на имигранти, който предлагате, наричате "гъвкав", като обяснявате, че някои от неговите компоненти могат да бъдат променени/заместени съобразно спецификата на конкретната библиотека. В този смисъл кои според Вас са най-възможните "променливи" в модела?

Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният за становище дисертационен труд отговаря на утвърдените стандарти за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Разработката се отличава с характеристики на цялостно и завършено научно изследване и доказва категорично авторовото участие.

Достойнствата на дисертационния труд на тема “Ролята на обществената библиотека в контекста на имиграционната и интеграционна политика на Холандия” са недвусмислени и ми дават основание да **предложа присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторанта Димитър Георгиев Русков** по професионално направление 3.5. – Обществени комуникации и информационни науки – Книгознание, библиотекознание, библиография. Това ще бъде заслужена оценка на реализираната от него изследователска работа и стимул за прилагането на предложените идеи за осъществяване и на други подобни, полезни за интегрирането на имигрантите в Европа изследвания.

15.07.2019 г.

гр. Габрово

Изготвила:

/доц.д-р Цветелина Ганкова - Иванова/